

да отъждествяваме субйектътъ: „лъжата (е грѣхъ)“ съ „да се лъже (е грѣхъ)“, защото тие двѣ изражения наистина сж подобни, но синтактически взети съвсѣмъ сж различни.

§ 159. Субйективенъ инфинитивъ 1. Има много глаголи, чието дѣйствие не е направо насочено къмъ прѣдметъ, а къмъ друго дѣйствие; това подирното се изразява чрѣзъ инфинитивъ. Такива глаголи иматъ повече или по-малко спомагателно (формално) значение, а именно значътъ: смѣж, могж, благоволявамъ, бож се, каж се, мислж, молж, почвамъ, научвамъ, желаж, искамъ и пр., нпр. **смѣетъ ли сждити сѧ? не можеть исцѣлити; благоволи съпастн; не оубои сѧ приѧти Маринѧ; нмамъ ти нѣхъто рѣци; помышляж напѣсати ѧмоу; мьнитъ сѧ сждѣти; мьнитъ сѧ слоужьж приносити богоу; молѧше сѧ не отѧжунти отъ него; науѧша молѧти і отити отъ прѣдѧлъ нхъ; не бы насъ тако вѣровати наоучилъ; искаж ѧти і; желѧше насѣтити сѧ.**

Подобно значение иматъ и нѣкои сложни предикати, срав. **длѧжнѣ ѧетъ оумрѣти; добро ѧетъ намъ тоу быти; праведно ѧетъ въздати; не оудоби ѧетъ вѣнити; срамъ ѧетъ глаголати; скорѣ (ѧетъ) оуслышатн; ноужда ти бѣ трѣпѣти.**

2. Колкото е глаголътъ повече спомагателенъ, толкова по-тѣсно се свързва съ инфинитивъ въ една глаголна цѣлость, и се образува описателенъ предикатъ, чиито съставни части можътъ съ врѣме да сраснѧтъ въ едно — да образуватъ простъ предикатъ. Такива спомагателни глаголи, които заедно съ инфинитивъ образуватъ въ старобълг. езикъ описателенъ предикатъ, сж: **нмамъ (нмж, нмѣж, ѧмж), хошж, наущнж.** Инфинитивъ заедно съ единъ отъ тѣзи глаголи означава а) бжджще дѣйствие, поради което застѧпа бжджще врѣме, или б) наканване да се върши нѣщо въ бжджще: а) **не нмате мене вѣдѣти; б) прити нматъ сынъ уловѣуьскын; а) избѣити хошѣтъ напѣсати тож; б) хотѧше оумрѣти; а) нерадити вѣуьнетъ; б) ѧгда наущнетъ хотѣти свѣжѣти** (вж. § 73. Заб. и 6. Упраж.).

3. Инфинитивъ може да влиза като съставна часть въ сложния предикатъ досущъ тѣй, както и сегашното дѣйствително причастие, впр. **мьнитъ сѧ нмѣти, мьнитъ сѧ сждѣти**, както: **мьнитъ сѧ нмѣж; мьнитъ сѧ сѣдѧ** (§ 113). Когато е въ тѣзи случаи инфинитивъ спомагателниятъ глаголъ **быти**, тогава той става втора предикативна връзка (втора копула), която съединява предикативното име (втория именителенъ) съ глагола: **мьнитъ сѧ быти великъ; нже аще хошѣтъ въ васъ быти вѣщни, да бждетъ вамъ слоужа, и нже аще хошѣтъ въ васъ быти старѣи, да бждетъ въсьмъ робъ; ѧда и вы хошѣте оуцѣненнѣи ѧго быти.**